

PARTICULARITĂȚI ALE EXPLOATĂRII LEMNULUI ÎN S.E.P.P.L. VATRA DORNEI

Ing. Valentin Palamaru
S.E.P.P.L. Vatra Dornei

Sucursala de Exploatare și Prelucrare a Lemnului (S.E.P.P.L.) Vatra Dornei își desfășoară activitatea pe raza ocoalelor silvice Broșteni, Panaci, Crucea, Vatra Dornei, Dorna Candreni (mai puțin U.P.I Negrișoara) și Iacobeni (U.P VII Argeștru), a căror suprafață însumează aproximativ 100.000 ha.

Pentru exploatarea și valorificarea în epocile și termenele de exploatare stabilite prin "Instrucțiunile nr. 572/1991, art. 9", S.E.P.P.L. Vatra Dornei este împărțit în patru sectoare de exploatare, cu 18 gestiuni și 2 depozite finale.

Forța de muncă a unității este reprezentată de 505 angajați permanenți (458 muncitori, 21 tehnicieni, 20 maiștri, 10 ingineri și 2 economiști), la care se adaugă 56 muncitori sezonieri. Cu excepția numărului de muncitori, restul forței de muncă este asigurat.

Dotarea tehnică a unității este reprezentată de 68 ferăstraie mecanice (Husqvarna), 54 perechi de vite, 33 TAF-uri și 20 UTB-uri.

Doborâturile și rupturile de vânt și zăpadă, care se produc frecvent în această zonă, imprimă anumite particularități procesului de exploatare și valorificare a masei lemnoase afectată de aceste fenomene. În acest sens, se au în vedere următoarele : dispersarea pe mari suprafețe a masei lemnoase calamitate, calitatea inferioară a sortimentelor ce rezultă și eficiența economică la limita inferioară a profitabilității.

Situația masei lemnoase din posibilitatea anului 1994, oferită spre exploatare S.E.P.P.L. Vatra Dornei de către ocoalele silvice, se prezintă în tab. 1, din care

rezultă că dintr-un total de 215,2 mii mc, 163,3 mii mc sunt produse accidentale, 20,1 mii mc sunt produse secundare, 18,9 mii mc produse din igienă și doar 12, 7 mii mc produse principale.

De asemenea, se poate observa că ocoalele silvice Iacobeni și Dorna Candreni au oferit spre exploatare masă lemnoasă provenită din doborâturi de vânt în procent de 100%, iar celelalte ocoale în proporție de 49-94 %. Această masă lemnoasă este localizată într-un număr de 378 partizi, care afectează o suprafață de 20.444 ha, revenind în medie 10.5 mc/ha (tab.1).

Ținând seama de calitatea lemnului și de condițiile de exploatare, S.E.P.P.L. Vatra Dornei a contractat pentru producția anului 1994 un volum de numai 148,8 mii mc, din care 115,8 mii mc din doborâturi și rupturi de vânt și zăpadă.

În semestrul II 1994, S.E.P.P.L. Vatra Dornei a exploatat și a dat în producție un volum de 97,9 mii mc, din care 76,5 mii mc (78%) doborâturi de vânt. Sortimentele rezultate din această masă lemnoasă au fost : lemn de celuloză 45,3%, bușteni gater rășinoase 38,8%, lemn de mină 13,3%, manele rășinoase 0,01% și lemn de foc peste 10%. Sortimentele cum ar fi lemn rășinoase pentru rezonanță și claviatură, bușteni rășinoase pentru derulaj etc., care se realizau în aceste păduri și care erau mult solicitate, nu se mai realizează. Ca urmare se poate constata o scădere substanțială a ponderii sortimentelor de valoare mai ridicată.

Cauzele acestei stări de lucruri sunt multiple, dar în principal ele sunt multiple,

Tabelul 1

Masa lemnoasă din posibilitatea anului 1994 oferită spre exploatare S.E.P.P.L. Vatra Dornei

Sector exploatare	Furnizor masă lemnoasă	Masă lemnoasă oferită (mii mc)	... din care (mii mc)				Secundare (mii mc)	Igienă (mii mc)	% DV total masă lemnoasă
			Principale	Accidentale I+II					
				Nr. partizi	Supraf. (ha)	Volum			
Broșteni	O.s. Broșteni	20,1	4,6	25	574	7,6	7,5	0,4	(51)
	O.s. Panaci	26,8	-	16	1745	25,1	0,4	1,3	(94)
	Total	46,9	4,6	41	2319	32,7	7,9	1,7	(70)
Barnar	O.s. Crucea	69,3	1,9	158	7815	59,0	8,7	9,6	(71)
Rusca	O.s. V. Dornei	29,2	6,2	37	2914	14,2	3,5	5,2	(49)
	O.s. Panaci	16,0	-	31	991	13,6	-	2,4	(85)
	O.s. Iacobeni	0,9	-	4	285	0,9	-	-	(100)
	Total	46,1	6,2	72	4190	28,7	3,5	7,6	(62)
Dornișoara	O.s. Dorna Candreni	52,9	-	107	6120	52,9	-	-	(100)
TOTAL S.E.P.P.L.		215,2	12,7	378	20444	163,3	20,1	18,9	(76)

dar în principal ele sunt reprezentate prin apariția acestor calamități (doborâturi și rupturi de vânt și de zăpadă), care afectează într-o mare măsură și arborete mai tinere, nu numai

cele exploatabile, din care rezultă sortimente subțiri. În plus, în cazul doborâturilor de vânt, procentul arborilor cu defecte diferite este mai mare decât în cazul exploatării integrale a acestor arborete. Trebuie avut în vedere faptul că în actele de punere în valoare a doborâturilor de vânt se includ și produse de igienă, care însă nu sunt menționate distinct.

Scăderea ponderii sortimentelor mai valoroase influențează direct eficiența economică, unele produse devenind nerentabile. Ca exemplu se poate da sortimentul lemn de foc, care ajunge la un cost de 8.112,88 lei/metru ster, în timp ce prețul de vânzare este de numai 3.475,15 lei/metru ster.

În astfel de condiții, sortimentul "crăci legate în snopi" nici nu se mai produce, deși volumul lor este inclus în actele de punere în valoare, pierderile înregistrate fiind suportate de celelalte sortimente.

Eficiența redusă a procesului de exploatare se datorează însă și productivității scăzute, determinată de dispersarea mare a produselor, ponderea mare a sortimentelor subțiri, mai ales la produsele accidentale II, suprapunerile frecvente ale produselor accidentale, accesibilitatea greoaie în unele

cazuri, condițiile grele de exploatare a produselor accidentale în sezonul de iarnă etc.

Un alt aspect demn de menționat este și diminuarea continuă a muncitorilor angajați în exploatarea forestieră.

Datorită faptului că produsele accidentale au deținut o pondere foarte mare în ultimele decenii, în zona de activitate a S.E.P.P.L. Vatra Dornei există în prezent arborete exploatabile, cu consistentă redusă (0,7 - 0,5), rărite de astfel de calamități și cu bună regenerare naturală (semințis pe 70 - 80 % din suprafață și de vârstă cuprinsă între 5 - 20 ani), care așteaptă intervențiile silviculturale necesare. Masa lemnoasă care ar putea fi extrasă din aceste arborete este, conform unui studiu făcut de specialiștii de la S.E.P.P.L. Vatra Dornei, estimată la peste 1000 mii mc (tab. 2).

Din cele prezentate în tabelul 2 rezultă următoarele :

- S.E.P.P.L. Vatra Dornei a fost și este agentul de bază în exploatarea și valorificarea masei lemnoase din aceste păduri, masa lemnoasă contractată de

- contribuit și contribuie la buna gospodărire a pădurilor de aici și la menținerea unei stări fitosanitare corespunzătoare;

- ponderea foarte mare a produselor accidentale în volumul masei lemnoase exploatare a determinat o diminuare substanțială a eficienței economice globale;

Masa lemnoasă potențială de extras din arboretele exploatabile
cu consistență redusă și cu o bună regenerare

Ocolul silvic	Vârsta (ani/ mii mc)					Total (mii mc)
	100	101-110	111-120	121-130	130	
Broșteni	26,8	11,1	5,2	43,4	26,3	112,8
Crucea	13,9	4,5	15,3	5,3	16,1	55,1
Panaci	62,9	55,9	82,7	17,5	13,5	232,5
Vatra Domei	100,6	58,4	16,5	29,0	14,3	218,8
Dorna Candreni	34,6	192,6	31,9	49,3	57,7	366,1
Iacobeni	-	67,2	2,2	-	-	64,4
TOTAL	238,8	389,7	153,8	144,5	127,9	1054,7

- o problemă care trebuie rezolvată este aceea a arboretelor exploatabile, rărite de pe urma doborâturilor de vânt și cu bună regenerare naturală, care necesită a fi gospodărite în mod corespunzător, ele pretându-se la aplicarea unor tratamente cu perioadă lungă de regenerare, menite să ducă la realizarea unor structuri care să confere o stabilitate mai ridicată arboretelor din această zonă;

- pentru forța de muncă existentă (exceptând muncitorii sezonieri) și suprafața pădurilor aferente, S.E.P.P.L. Vatra Domei revine în medie 10,3 ore/an/ha muncă cheltuită în cadrul lucrărilor de exploatare în aceste păduri. Dacă la valoarea acestui indicator s-ar adăuga și munca cheltuită în cadrul lucrărilor silviculturale, s-ar obține o orientare asupra intensității gospodăririi pădurilor din această zonă.

Ca un corolar al celor menționate anterior, se poate spune că buna gospodărire a pădurilor din această zonă presupune existența unei colaborări ireproșabile între ocoalele silvice și unitatea de exploatare (S.E.P.P.L. Vatra Domei), care s-ar putea materializa prin :

- participarea organelor de exploatare la punerea în valoare și sortarea masei lemnoase pe picior;
- stabilirea liniilor permanente de colectare a materialului lemnos să fie utilizabile atât pentru efectuarea operațiunilor culturale, cât și a lucrărilor de exploatare a produselor accidentale și principale;
- participarea organelor silvice la elaborarea procesului tehnologic de exploatare a doborâturilor de vânt;

-adaptarea unor măsuri corespunzătoare pentru diminuarea la maximum a daunelor produse la arborii în picioare prin colectarea lemnului rezultat din exploatare;

- identificarea, punerea în valoare și exploatarea în timp optim a produselor accidentale, pentru a preveni degradarea lemnului, dar și pentru a menține o stare fitosanitară corespunzătoare în pădure;

- arborii cu putregai (necomerciabil, sfărâmicios) să nu fie marcați, fiind mai bine ca aceștia să rămână pe loc pentru fertilizarea solului.

Clarificarea taxei forestiere pentru crăci și coajă, sortimente care se includ în actele de punere în valoare dar nu se pot valorifica, nefiind rentabile, reprezintă un alt aspect care comportă discuții.

Pentru asigurarea cu forță de muncă a sectorului de exploatare a pădurilor, ar fi utilă înființarea unor școli profesionale de profil în toate zonele forestiere, precum și permanentizarea muncitorilor prin acordarea unor stimulente noi.

Résumé

Les particularités d'exploitation du bois dans S.E.P.P.L. Vatra Domei

Cette travail présente les caractéristiques du S.E.P.P.L. Vatra Domei en ce qui conceme l'organisation, la force de travail, la dotation technique. Il analisées les particuiarites d'exploitation du bois (à cause des chablis) de cette manière: l'emplacement et la dispersion de masse ligneuse, sa qualité et l'efficence économique. En fin, se présente les éléments pour une et viable coiaboration entre les circonscriptions sylvicoles et S.E.P.P.L. Vatra Domei.